

Лептоспіроз – небезпечна хвороба!

У Львівській області в листопаді 2017р. зареєстровані два летальних випадки захворювань людей на лептоспіроз. Це жителі Миколаївського району (чоловік 50-ти років, працював в рибгоспі) та Кам'янка-Бузького району (жінка, 72 роки, пенсіонерка).

З епіданамнезу встановлено, що зараження лептоспірозом у першому випадку ймовірно відбулося за місцем праці хворого, оскільки він контактував з водою ставів, де водяться щури, видри, ондатри, які являються переносниками збудника; або кормами (можливе забруднення їх сечею гризунів. Звернувся за медичною допомогою на 7-ий день від початку захворювання в тяжкому стані, був госпіталізований у Львівську обласну інфекційну клінічну лікарню реанімаційне відділення, мав супутню патологію. На 14-ий день від початку лікування хворий помер. В іншому випадку жінка звернулася за наданням меддопомоги лише на 8-ий день від початку захворювання, в той же день у важкому стані була госпіталізована в Львівську ОІКЛ, на наступний день вона померла. Зараження лептоспірозом ймовірно пов'язане з доглядом за свійськими тваринами та заселеністю гризунами господарських приміщень. В обох випадках хворі не дотримувалися правил особистої гігієни.

Загалом з початку року в області зареєстровані 17 випадків захворювань людей на лептоспіроз, в т.ч. 3 летальні. За аналогічний період 2016 року - 13 випадків; летальні випадки не реєструвалися. Захворювання були у м.Львові – 7 випадків, у Жовківському районі – 4 випадки та Старосамбірському районі - 2 випадки, Золочівському, Дрогобицькому, Миколаївському та Кам'янка-Бузькому районах – по 1 випадку.

В Україні за 9 місяців 2017 року зареєстровані 236 випадків захворювань людей на лептоспіроз (0,55 на 100тис.нас.) проти 237 випадків за аналогічний період минулого року.

Лептоспіроз – гостра інфекційна хвороба, яка перебігає з гарячкою, загальною інтоксикацією, ураженням внутрішніх органів. Протікає ця хвороба важко та часто призводить до смерті.

Викликається мікроорганізмами з роду *Leptospira*. У природних водоймах лептоспіри зберігають життєздатність 2-4 тижні, у вологому ґрунті - 3-9 міс., на харчових продуктах – від кількох годин до 30 діб. Стійкі до дії низьких температур (добре зберігаються в замороженому стані, в лабораторних умовах при -70°C навіть до 2 років), тривалий час виживають у воді, що забезпечує їх збереження в природних умовах. Проте дуже чутливі до висушування, УФО, високої температури (при 55°C гинуть за 25-30 хв., при кип'ятінні – практично миттєво), кислот (гинуть при дії шлункового соку, який у людей має кислу рН), препаратів хлору, антибіотиків.

Резервуаром лептоспір у природі є багато видів диких і домашніх тварин. Це найчастіше гризуни з ряду мишоподібних: пацюк (сірий, чорний), миша (хатня, польова, лісова, ін.), полівки (звичайна, гуртова, ін.), щури (водяна полівка, ондатра, строкатка степова). Велике поширення лептоспір відзначають серед свійських ссавців (велика та дрібна рогата худоба, свині, собаки, ін.) і промислових тварин (лисиці, вовки, дикий кабан, ін.).

Механізм передачі збудника контактний, шляхи передачі – водний, аліментарний, рановий. Зараження відбувається при вживанні зараженої води та харчових продуктів, під час купання, риболовлі, занять водним спортом у забруднених збудниками водоймах, при догляді за хворими тваринами, випадковому потраплянні сечі хворої тварини на пошкоджену шкіру людини. Особливо часті випадки в період весняних і осінніх сільськогосподарських робіт. Для проникнення лептоспір достатньо

найменших порушень цілісності шкіри. Зараження від хворої людини практично не спостерігається, хоча вона також виділяє лептоспіри з сечею.

З моменту зараження до початку захворювання проходить від 6 до 20 днів (найчастіше 6-14 днів). Захворювання у більшості випадків починається гостро, підвищується температура тіла до 39-40 С, хворі скаржаться на сильний головний біль, слабкість, біль в м'язах, особливо литкових.

Розрізняють жовтяничну та безжовтяничну форми. При жовтяничній формі з перших днів хвороби з'являється жовтяниця шкіри з максимальним розвитком до 4-6-го дня хвороби.

Успіх лікування залежить від раннього **звернення хворих за медичною допомогою та ранньої діагностики**. Госпіталізація хворих є обов'язкова, тому що можливі важкі ускладнення. Хвороба може ускладнюватися порушеннями з боку нирок і печінки, кровотечею, міокардитом, набряком мозку, пневмонією, порушенням кровообігу. Важкий перебіг хвороби часто закінчується смертю хворих.

А тому не варто ставити самому собі діагноз та займатися самолікуванням, у випадку появи перших симптомів захворювання **негайно** звертайтеся за медичною допомогою, так як захворювання може закінчуватися летально!

З метою профілактики зараження лептоспірозом необхідні дератизаційні заходи, охорона джерел водопостачання та продуктів харчування від забруднення виділеннями гризунів, не використовувати воду відкритих водойм, використання захисного одягу при роботі в несприятливих умовах та догляді за хворими тваринами, проведення ветеринарно-санітарних і меліоративних робіт, дотримання вимог гігієни житла та особистої гігієни.

Невід'ємною складовою комплексу обов'язкових санітарно-протиепідемічних заходів є проведення дератизації – знищення гризунів. В епідемічному осередку здійснюють дезінфекцію, піддають продукти тваринного походження термічній обробці, воду знезаражують із застосуванням дезінфектантів або методом кип'ятіння.

Основне у боротьбі з гризунами – це проведення ефективного комплексу дератизаційних робіт, скерованих на їх знищення в житлових та нежитлових приміщеннях у середовищі життєдіяльності людини, на території населених пунктів, які повинні проводитись по принципу суцільної систематичної дератизації.

Мешканці багатоквартирних будинків, повинні контролювати та вимагати від підприємств, які надають житлово-комунальні послуги, організувати проведення дератизаційних робіт шляхом укладення угод із відповідними спеціалізованими установами. У разі створення ОСББ, необхідно укласти угоди із спеціалізованими закладами на проведення профілактичних дератизаційних і дезінсекційних робіт.

Для надання кваліфікованих послуг з проведення дератизаційних і дезінфекційних робіт у житлових, виробничих, складських, інших приміщеннях та на відкритій місцевості звертайтеся до фахівців Державної установи "Львівський обласний лабораторний центр Міністерство охорони здоров'я України": контактний телефон: 2554313, 0934502904.

З метою своєчасного та якісного діагностування лептоспірозу та виявлення його збудників в об'єктах довкілля лабораторія особливо небезпечних інфекцій відділу дослідження біологічних факторів ДУ «Львівський обласний лабораторний центр МОЗ України» проводить цілий ряд лабораторних досліджень (телефон 276-85-92). Зокрема, діагностичні дослідження матеріалу від людей (кров, сироватка, сеча) методами ПЛР та РМА, дослідження води відкритих водойм, мишей, сірих щурів на наявність збудників лептоспірозу сучасними методами та кваліфікованими фахівцями.

Це єдиний заклад в області, який атестований Міністерством охорони здоров'я України на проведення таких досліджень. Оплата послуг здійснюється за прейскурантом цін, затвердженим Постановою КМУ №1351 від 27.08.2003р. Ми гарантуємо якість та конфіденційність проведених досліджень та отриманих результатів.

Назва дослідження	Матеріал	Термін виконання дослідження	Ціна (з урахуванням податку на додану вартість), грн
Серологічні дослідження із застосуванням реакції мікроаглютинації лептоспир при підозрі на лептоспіроз	Сироватка крові людей чи тварин (2-4 мл.)	1 доба (досліджуються парні сироватки)	185,77 грн. за одне дослідження
Виявлення ДНК збудників лептоспірозу в біологічному матеріалі від людей методом ПЛР (якісний)	Кров, ліквор, синовіальна рідина, СМР	2 доби	132,81 грн. за одне дослідження
Виявлення ДНК збудників лептоспірозу в об'єктах довкілля методом ПЛР (якісний)	Миші, щурі, вода, ін.	2 доби	132,81 грн. за одне дослідження

Будьте уважні, стежте за збереженням свого здоров'я та здоров'я своєї родини!

Куліш Ірина Михайлівна – завідувач відділення особливо небезпечних інфекцій та Сисун Ірина Мар'янівна – завідувач відділення дезінфектології ДУ «Львівський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України»